

140. obljetnica rođenja Ivana Kozarca

1885. - 1910.

Premda ga je prerana smrt u dobi od svega 25 godina onemogućila u punom ostvarenju, Ivan Kozarac jedan je od najvažnijih pripovjedača hrvatske moderne, čija je tema slavonsko selo i buntovni, izuzetni likovi. Jedan je od najvažnijih pripovjedača hrvatske moderne U književnosti se javio kao samouk pisac knjigom pripovijetki Slavonska krv (1906.) i djelovao svega četiri godine. Pisao je pretežito pučkim jezikom, gotovo razgovornim stilom, štokavskom ikavicom.

U jedinoj za života objavljenoj knjizi Slavonska krv, u osam novela lirskih ugođaja i raspoloženja, bavi se duševnim životom i nagonским stanjima netipičnih junaka. Dubljim poniranjem u stanja svijesti i intimu junaka ostvaruje približava se poetici modernizma. Pisao je i poeziju, a najuspjeliji su njegovi intimistički stihovi koji izražavaju zebnju pred smrću (U puste dane), oplakujući izgubljenu ljubav i promašen život (Vrh sela i polja) ili oživljujući folklornu baštinu te slaveći nesputanu, zdravu seosku ljubav, žudnju i nagone.

Motiv za danas najpoznatije Kozarčevo djelo, roman Đuka Begović, najprije je Kozarac donio u crtici Đuka objavljenoj 1906. Roman je dovršio 1908. i objavljivao ga u nastavcima u Obzoru 1909. Kao samostalna knjiga objavljen je 1911. godine, nakon autorove smrti. Djelo se smatra jednim od najboljih proznih ostvarenja hrvatske moderne. U Vinkovcima se svake godine održava kulturna manifestacija »Dani Josipa i Ivana Kozarca«, nazvana prema njemu i njegovom stricu, autoru Tene i Slavonske šume.